

نسرالگو

ویژه آمادگی شرکت در امتحان‌های نهایی و نیمسال

هندسه دوازدهم

حمیدرضا ملکی

امتحان‌های
نیمسال اول و
دوم

امتحان‌های
فصل به فصل

امتحان‌های
درس به درس

پاسخ‌های
تشریحی +
کلید تصحیح

امتحان‌های
نهایی اخیر

امتحان‌های
 شبیه‌ساز نهایی

پیشگفتار

در ابتدا باید یک خداقوت جانانه به شما دانشآموزان عزیز دوازدهمی بگوییم که در حال عبور از یکی از سالهای پرچالش زندگی تان هستید. در این مسیر، یکی از اهداف مهم شما کسب نمره مناسب در امتحان نهایی است. خوشحالم که این کتاب را انتخاب کردید و با اطمینان به شما می‌گوییم که با مطالعه آن، کسب نمره ۲۰ برای شما آسان می‌شود.

این کتاب کاملاً در چارچوب کتاب درسی نوشته شده است و دارای ویژگی‌های زیر است:

۱ آزمون محور است، بدین صورت که فقط با آزمون‌های مختلف و بدون درس‌نامه مطالب کتاب درسی بیان می‌شود؛

۲ پاسخنامه آزمون‌ها بر اساس پاسخنامه‌های امتحانات نهایی بارم‌بندی شده است. شما می‌توانید با مطالعه دقیق آن‌ها به این موضوع پی‌برید که قسمت‌های مهم در نوشتن پاسخ چیست؛

۳ همه مطالب کتاب درسی در آزمون‌ها پوشش داده شده‌اند. در این آزمون‌ها هر مطلب کتاب درسی را در قالب حدائق یک مستله مشاهده می‌کنید؛

۴ این کتاب برای هر دانشآموز در هر سطحی مناسب است. دانشآموزان توانمند از این کتاب می‌توانند برای بهبود روش نوشتن خود استفاده کنند. همچنین دانشآموزانی که هنوز به هر دلیلی توانسته‌اند به مطالب کتاب درسی تسلط پیدا کنند، می‌توانند در زمان کوتاه نمره مناسبی کسب کنند.

این کتاب دارای ۳۱ آزمون، شامل آزمون‌های ۱۰ نمره‌ای و ۲۰ نمره‌ای است. آزمون‌های درس به درس و فصل به فصل ۱۰ نمره‌ای هستند و آزمون‌های نیمسال اول، نیمسال دوم و جامع (تألیفی و نهایی سالهای اخیر) ۲۰ نمره‌ای.

سرفصل	تعداد آزمون‌ها	نوع آزمون
هر درس ۱ آزمون	۷	درس به درس
هر فصل ۲ آزمون	۶	فصل به فصل
فصل اول و فصل دوم (درس‌های اول و دوم)	۳	نیمسال اول
فصل دوم (درس سوم) و فصل سوم	۳	نیمسال دوم
تمام کتاب	۶	جامع - شبیه‌ساز نهایی
تمام کتاب	۳	نهایی ۱۴۰۲
تمام کتاب	۴	شهنهایی و نهایی ۱۴۰۳

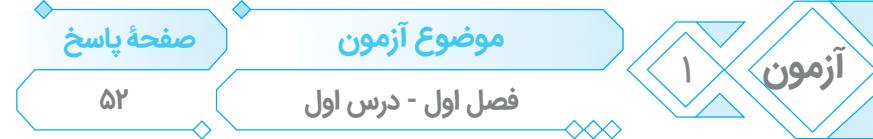
آزمون‌های جامع کاملاً تألیفی هستند و بودجه‌بندی آن‌ها بر اساس امتحان نهایی است. اما در سایر آزمون‌ها از سوالات امتحانات نهایی سالهای گذشته نیز استفاده شده است. این موضوع به ما و شما کمک می‌کند که به مهم‌ترین هدف کتاب برسیم و آن کسب نمره ۲۰ در امتحان نهایی هندسه ۳ است.

در پایان بر خود لازم می‌دانم از همکاران عزیزمان در نشر الگو، دکتر آریس آقانیانس برای مطالعه و ویراستاری علمی کتاب، خانم فاطمه احمدی برای صفحه‌آرایی، خانم مرضیه کریمی برای رسم شکل‌ها و خانم ستین مختار مسئول واحد ویراستاری و حروف‌چینی تشكر و قدردانی کنم.

حمیدرضا ملکی

فهرست مطالب

۲۱ ..... آزمون های درس به درس، فصل به فصل و نیمسال	آزمون ۱۷ : نیمسال دوم (۱)
۲۳ ..... آزمون ۱۸ : نیمسال دوم (۲)	آزمون ۱ : فصل اول - درس اول
۲۵ ..... آزمون ۱۹ : نیمسال دوم (۳)	آزمون ۲ : فصل اول - درس دوم
آزمون های جامع (شیوه ساز نهایی و نهایی)	آزمون ۳ : فصل اول (۱)
۲۷ ..... آزمون ۲۰ : جامع (۱) - شیوه ساز نهایی	آزمون ۴ : فصل اول (۲)
۲۹ ..... آزمون ۲۱ : جامع (۲) - شیوه ساز نهایی	آزمون ۵ : فصل دوم - درس اول
۳۱ ..... آزمون ۲۲ : جامع (۳) - شیوه ساز نهایی	آزمون ۶ : فصل دوم - درس دوم
۳۳ ..... آزمون ۲۳ : جامع (۴) - شیوه ساز نهایی	آزمون ۷ : نیمسال اول (۱)
۳۵ ..... آزمون ۲۴ : جامع (۵) - شیوه ساز نهایی	آزمون ۸ : نیمسال اول (۲)
۳۷ ..... آزمون ۲۵ : جامع (۶) - نهایی خرداد ۱۴۰۲	آزمون ۹ : نیمسال اول (۳)
۳۹ ..... آزمون ۲۶ : جامع (۷) - نهایی شهریور ۱۴۰۲	آزمون ۱۰ : فصل دوم - درس سوم
۴۱ ..... آزمون ۲۷ : جامع (۸) - نهایی دی ۱۴۰۲	آزمون ۱۱ : فصل دوم (۱)
۴۳ ..... آزمون ۲۸ : جامع (۹) - شبنهایی اردیبهشت ۱۴۰۳	آزمون ۱۲ : فصل دوم (۲)
۴۴ ..... آزمون ۲۹ : جامع (۱۰) - نهایی خرداد ۱۴۰۳	آزمون ۱۳ : فصل سوم - درس اول
۴۶ ..... آزمون ۳۰ : جامع (۱۱) - نهایی شهریور ۱۴۰۳	آزمون ۱۴ : فصل سوم - درس دوم
۴۸ ..... آزمون ۳۱ : جامع (۱۲) - نهایی دی ۱۴۰۳	آزمون ۱۵ : فصل سوم (۱)
۵۲ ..... پاسخ های تشریحی	آزمون ۱۶ : فصل سوم (۲)

ردیف	امتحان نهایی: هندسه ۳	رشته: ریاضی و فیزیک	تألیفی	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
ردیف	سوالات			نمره
۱	<p>الف) اگر $A = \begin{bmatrix} 2 & 0 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$, آن‌گاه A^5 برابر ..... است.</p> <p>ب) اگر $A = \begin{bmatrix} 2 & z+2 \\ y & x-1 \end{bmatrix}$ یک ماتریس اسکالار باشد، حاصل $x+y+z$ برابر ..... است.</p> <p>پ) اگر $B = [b_{ij}]_{5 \times 3}$، آن‌گاه AB ماتریسی از مرتبه ..... است. (درست - نادرست)</p>			۱
۲	<p>ماتریس‌های x، y، $A - 2B = \begin{bmatrix} -5 & 6 \\ z-1 & 6 \end{bmatrix}$ را در نظر بگیرید. اگر $B = \begin{bmatrix} x & y+1 \\ 0 & -1 \end{bmatrix}$ و $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ 3 & 4 \end{bmatrix}$ و Z را به دست آورید.</p>		۱/۲۵	
۳	<p>اگر $2A - B$ باشد، ماتریس $b_{ij} = \begin{cases} i^2 & i > j \\ 0 & i = j \\ i-j & i < j \end{cases}$ و $a_{ij} = \begin{cases} i & i \geq j \\ j & i < j \end{cases}$ به صورت $B = [b_{ij}]_{3 \times 3}$ و $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ را محاسبه کنید.</p>		۱/۵	
۴	<p>دو ماتریس AB مفروض‌اند. اگر $B = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 1 \\ m & 0 & n \\ 3 & -1 & 2 \end{bmatrix}$ و $A = \begin{bmatrix} 2 & m-2 & 0 \\ 0 & 3 & 0 \\ n+1 & 0 & 3 \end{bmatrix}$ را محاسبه کنید.</p> <p>(خرداد ۱۴۰۰)</p>		۱	
۵	<p>اگر $A = [a_{ij}]_{3 \times 2}$ به‌طوری که $a_{ij} = \begin{cases} 1 & i > j \\ -1 & i = j \\ j & i < j \end{cases}$ به دست آورید.</p>		۱/۵	
۶	<p>با استفاده از ویژگی‌های ضرب ماتریس‌ها و ماتریس همانی I درستی رابطه زیر را ثابت کنید:</p> $(A - 3I)^2 = A^2 - 6A + 9I$		۱	
۷	<p>اگر دو ماتریس مربعی A و B به صورت $A = [3i - 2j]_{3 \times 3}$ و $B = \begin{bmatrix} 1 & 2 & 0 \\ 0 & 1 & 3 \\ -1 & 2 & 1 \end{bmatrix}$ باشند،</p> <p>الف) ماتریس A را به صورت آرایش مستطیلی بنویسید.</p> <p>ب) ماتریس‌های AB و B^2 را محاسبه کنید.</p>		۱/۵	
۸	<p>مقدار m را طوری بباید که دو ماتریس $B = \begin{bmatrix} 0 & m \\ 3 & 3 \end{bmatrix}$ و $A = \begin{bmatrix} m & 2 \\ m+1 & 5 \end{bmatrix}$ تعویض‌پذیر باشند.</p>		۱/۲۵	
	موفق و سر بلند باشید	جمع نمره	۱۰	

ردیف	امتحان نهایی: هندسه ۳	رشته: ریاضی و فیزیک	تألیفی	مدت امتحان: ۷۰ دقیقه
ردیف	سوالات			نمره
۱	<p>الف) هر دو ماتریس هم مرتبه را می توان در هم ضرب کرد. (درست - نادرست)</p> <p>ب) در معادله ماتریسی $AX = B$، اگر A وارون پذیر باشد، آن‌گاه $X = BA^{-1}$. (درست - نادرست)</p> <p>پ) اگر A و B دو ماتریس 2×2 باشند آن‌گاه: $AB = A B$. (درست - نادرست)</p> <p>(دی) (1400)</p> <p>(شهریور) (1402)</p> <p>ت) اگر در ماتریس قطری همه درایه‌های روی قطر اصلی با هم برابر باشند، آن را ماتریس ..... می‌نامند.</p> <p>ث) اگر A یک ماتریس 3×3 باشد و $A = 2$، آن‌گاه $5A$ برابر ..... است.</p> <p>ج) اگر $A_{3 \times 5}$ و $B_{5 \times 3}$ دو ماتریس باشند، آن‌گاه AB از مرتبه ..... و BA از مرتبه ..... است.</p>			۲
۲	<p>به موارد زیر پاسخ دهید.</p> <p>الف) دترمینان ماتریس $A = \begin{bmatrix} \sin \theta & \cos \theta \\ -\cos \theta & \sin \theta \end{bmatrix}$ را به دست آورید.</p> <p>ب) وارون ماتریس $A = \begin{bmatrix} 2 & -1 \\ -4 & 3 \end{bmatrix}$ را محاسبه کنید.</p>			۱
۳	<p>ماتریس‌های $A + B = \begin{bmatrix} 5 & 4 \\ 8 & 3 \end{bmatrix}$ باشد، آن‌گاه مقادیر x و y را به دست آورید.</p> <p>(شهریور) (1402)</p> <p>(خرداد) (1402)</p>			۱
۴	<p>اگر $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ به صورت $a_{ij} = \begin{cases} i-j & i > j \\ 0 & i=j \\ i+j & i < j \end{cases}$ باشد، ماتریس $A^3 - 2I$ را محاسبه کنید.</p>			۱/۷۵
۵	<p>به ازای چه مقادیری از m دستگاه معادلات $\begin{cases} (m+1)x - 4y = 2 \\ (-2m+1)x + 6y = 3 \end{cases}$ جواب منحصر به فرد دارد.</p>			۱
۶	<p>در تساوی $\begin{bmatrix} x & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & 0 \\ -2 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} x \\ 1 \end{bmatrix} = 0$، مقدار x را بیابید.</p> <p>(شهریور) (1402)</p>			۱/۲۵
۷	<p>اگر $A = \begin{bmatrix} A & 0 & 1 \\ 1 & A & 1 \\ 0 & 2 & 1 \end{bmatrix}$ باشد، مقدار A را بیابید.</p> <p>(خرداد) (1402)</p>			۱
۸	<p>اگر A یک ماتریس 3×3 باشد و $-4 = A$، آن‌گاه مقدار $2A ^{-1}$ را به دست آورید.</p>			۱
	موفق و سر بلند باشید			۱۰

ردیف	امتحان نهایی: هندسه ۳	رشته: ریاضی و فیزیک	تألیفی	مدت امتحان: ۱۳۰ دقیقه
ردیف	سوالات			نمره
سؤالات فصل اول				
۱/۵	<p>الف) اگر $\begin{bmatrix} x+1 & x \\ 3 & -5 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 2 & y-1 \\ 3 & -5 \end{bmatrix}$ باشد، آن‌گاه $x+y$ برابر ..... است.</p> <p>ب) اگر A و B دو ماتریس مرتبی هم مرتبه باشند، آن‌گاه $(A+B)^2 = A^2 + 2AB + B^2$ همواره برقرار است. (درست - نادرست) (شهریور ۱۴۰۰ با تغییر)</p> <p>پ) اگر A یک ماتریس مرتبی از مرتبه ۳ باشد و $A =2$، آن‌گاه $3A$ برابر ..... است.</p> <p>ت) اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 2 \\ 0 & 2 & -1 \\ 1 & -4 & 3 \end{bmatrix}$ باشد، آن‌گاه $2A$ برابر ..... است.</p>			۱
۱/۲۵	<p>اگر ماتریس مرتبی A از مرتبه ۳ به صورت $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ باشد، $B = \begin{bmatrix} 2 & 1 & 0 \\ -1 & 3 & 2 \\ 2 & 0 & 5 \end{bmatrix}$ و $a_{ij} = \begin{cases} i+j & i=j \\ j & i>j \\ 0 & i<j \end{cases}$ که A^{-1} را به دست آورید. (خرداد ۱۴۰۱ با تغییر)</p> <p>الف) ماتریس A را به صورت آرایش مستطیلی بنویسید.</p> <p>ب) دترمینان ماتریس B را محاسبه کنید.</p>			۲
۱/۲۵	<p>ماتریس $A = [a_{ij}]_{2 \times 2}$ به صورت $a_{ij} = \begin{cases} i^2 - j & i > j \\ i+j & i \leq j \end{cases}$ داده شده است. ماتریس A^{-1} را به دست آورید. (شهریور ۱۴۰۲)</p>			۳
۱/۲۵	<p>اگر $A = \begin{bmatrix} 1 & -2 & 0 \\ 3 & 2 & c \\ 0 & 0 & 5 \end{bmatrix}$ و $B = \begin{bmatrix} 4 & a & 0 \\ b & -1 & 0 \\ 0 & 0 & -3 \end{bmatrix}$ باشد، آن‌گاه مقادیر a, b و c را طوری به دست آورید که حاصل ضرب AB ماتریس قطری باشد.</p>			۴
۱/۵	<p>در تساوی ماتریسی $A = \begin{bmatrix} 1 & 2 \\ -3 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -4 & -1 \\ -2 & 10 \end{bmatrix}$ ماتریس A را به دست آورید.</p>			۵
۱/۵	<p>اگر $A = \begin{bmatrix} A & -5 \\ 1 & 4 A \end{bmatrix}$ باشد، مقدار $A ^{-1}$ را محاسبه کنید. (شهریور ۱۴۰۲)</p>			۶
۱/۵	<p>مقدار m را طوری بیابید که دستگاه معادلات $\begin{cases} -mx - 12y = 2 \\ 3x + my = -1 \end{cases}$ جواب نداشته باشد.</p>			۷
۰/۷۵	<p>اگر A و B دو ماتریس هم مرتبه و تعویض پذیر باشند، نشان دهید: $(A+B)(A-B) = A^2 - B^2$</p>			۸

سؤالات

ردیف

سؤالات فصل دوم

نمره		
۱/۵	<p>الف) اگر صفحه P با مولد سطح مخروطی موازی باشد، در این صورت فصل مشترک صفحه و سطح مخروطی ..... است.</p> <p>ب) نقطه $(1, -2)$ در ..... دایره به معادله $x^2 + y^2 - 2x + 2y = 0$ قرار دارد.</p> <p>پ) مکان هندسی نقاطی از صفحه که از دو خط متقاطع به یک فاصله‌اند، ..... است.</p> <p>ت) رابطه ضمنی $x^2 + y^2 + ax + by + c = 0$ معادله یک دایره است اگر و تنها اگر ..... .</p>	۹
۱/۵	<p>دو نقطه A و B و خط d که شامل هیچ یک نیست در صفحه مفروض‌اند. نقاطی باید که از A و B به یک فاصله و از خط d به فاصله ۳ سانتی‌متر باشد (بحث کنید).</p>	۱۰
۳/۵	<p>الف) معادله دایره‌ای گذرنده از دو نقطه $(1, 2)$ و $(0, 3)$ را بنویسید که مرکز آن روی خط به معادله $-x - y = 0$ باشد.</p> <p>ب) معادله دایره‌ای را بنویسید که نقطه $(-1, -1)$ مرکز آن باشد و روی خط به معادله $x + y = 1$ وتری به طول ۲ ایجاد کند.</p>	۱۱
۱/۷۵	وضعیت دو دایره به معادله‌های $x^2 + y^2 - 2x + 3y = 11$ و $x^2 + y^2 - 2x + 3y = 3$ را نسبت به هم مشخص کنید.	۱۲
۱/۲۵	در نقطه $(2, 3)$ روی دایره به معادله $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3$ مماسی بر آن رسم کرده‌ایم. معادله این خط مماس را به دست آورید.	۱۳
۲۰	جهت شماره جمع نمره موفق و سربلند باشید	

صفحات پاسخ

۶۹ تا ۶۸

موضوع آزمون

نیمسال دوم (۲)

آزمون

۱۸

امتحان نهایی: هندسه ۳		رشته: ریاضی و فیزیک	تألیفی	مدت امتحان: ۱۳۰ دقیقه
ردیف	سوالات	نمره		
سوالات فصل دوم				
۱	<p>الف) در یک بیضی با طول قطرهای بزرگ و کوچک ۸ و ۶، فاصله کانونی برابر ..... است.</p> <p>ب) خروج از مرکز بیضی مقابل برابر ..... است.</p> <p>پ) در هر سهمی بازتاب هر پرتو نور موازی محور سهمی که به بدنه داخلی و آینهای سهمی بتابد، از ..... می‌گذرد.</p> <p>ت) مجموع فاصله‌های هر نقطه دلخواه درون بیضی از کانون‌ها کوچک‌تر از طول قطر بزرگ بیضی است. (درست - نادرست)</p>	۱/۵		
۲	<p>در بیضی مقابل، خروج از مرکز برابر $\frac{4}{5}$ است. نسبت مساحت مثلث OBF' به مساحت مثلث OAB' را بیابید.</p> <p>(د) (۱۴۰۲)</p>	۱		
۳	<p>دو نقطه A و B روی یک بیضی با کانون‌های F و F' قرار دارند. A به کانون F' و B به کانون F نزدیک‌تر است. اگر دو پاره خط AF = BF'، نشان دهید دو پاره خط AF و BF' موازی‌اند (شکل رسم کنید).</p>	۱/۵		
۴	<p>در بیضی مقابل، خط d در رأس B مماس شده است. در کانون F عمودی بر BF رسم شده است تا d را در نقطه C قطع کند. از C نیز عمودی رسم شده است که امتداد قطر بزرگ را در نقطه D قطع کند. اگر $\hat{B}CF = 45^\circ$، آن‌گاه مقدار $\frac{AD}{AF}$ را به دست آورید.</p>	۲		
۵	<p>اگر نقطه (۳) A رأس سهمی و $y=7$ معادله خط هادی باشد:</p> <p>الف) معادله سهمی را به دست آورید.</p> <p>ب) مختصات کانون سهمی را بیابید.</p>	۱/۲۵	(خرداد ۱۴۰۰)	
۶	<p>یک دیش مخابراتی به شکل سهمی با دهانه دایره‌ای به قطر 60° واحد و گودی (عمق) ۹ واحد مفروض است. فاصله کانونی این دیش را به دست آورید.</p>	۰/۷۵	(خرداد ۱۴۰۰)	
۷	<p>مطابق شکل، سهمی $y=x^2$ و دو خط موازی $d_2: y=2x+8$ و $d_1: y=2x+3$ را که با سهمی متقاطع‌اند، در نظر بگیرید. فرض کنید نقطه M وسط AB و نقطه M' وسط A'B' باشد.</p> <p>الف) مختصات M و M' را به دست آورید.</p> <p>ب) معادله خط گذرنده از MM' را بنویسید و بگویید چه نتیجه‌ای می‌گیرید?</p>	۲		

ردیف	سؤالات	نمره
سؤالات فصل سوم		
۸	<p>الف) در شکل مقابل معادله یال AB به صورت ..... است.</p> <p>ب) زاویه بین بردارهای غیرصفر $\vec{a}$ و $\vec{b}$، برابر θ است. در کدامیک از موارد زیر حاصل ضرب داخلی آنها بیشترین مقدار را دارد؟ (خرداد ۱۴۰۲)</p> <p style="text-align: center;">$\theta = \frac{\pi}{3}$ (۴) $\theta = \frac{\pi}{2}$ (۳) $\theta = \frac{2\pi}{3}$ (۲) $\theta = 0^\circ$ (۱)</p> <p>پ) حجم متوازیالسطوحی که روی بردارهای واحد $\vec{i}$، $\vec{j}$ و $\vec{k}$ بنا می‌شود، برابر ..... است. (دی ۱۴۰۲)</p> <p>ت) اگر دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ بر هم عمود باشند، آنگاه تصویر قائم $\vec{a}$ و $\vec{b}$ برابر ..... است.</p>	۱/۲۵
۹	شکل کلی (نمودار) مربوط به رابطه $-2 \leq x < -1$ ، $x + y^2 \leq 0$ را در فضای دوبعدی رسم کنید.	۱
۱۰	اگر $(1, -3, 4)$ و $\vec{a} = \vec{b} = 3\vec{i} - 4\vec{j} + 2\vec{k}$ باشند، آنگاه تصویر قائم بردار $\vec{a} - \vec{b}$ را بیابید. (دی ۱۴۰۲)	۱/۵
۱۱	ثابت کنید دو بردار غیرصفر $\vec{a}$ و $\vec{b}$ با هم موازی‌اند اگر و تنها اگر $\vec{a} \times \vec{b} = \vec{0}$.	۱/۲۵
۱۲	اگر سه بردار $(1, m, -1)$ و $\vec{c} = (1, -1, 1)$ در یک صفحه واقع باشند، مقدار m را بیابید. (شهریور ۱۴۰۲)	۱/۲۵
۱۳	اگر برای دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ داشته باشیم $ \vec{a} + \vec{b} = 12\sqrt{15}$ و $ \vec{a} = 6$ ، آنگاه $\vec{a} \cdot (\vec{a} + \vec{b}) = \vec{a} \vec{b} \cos \theta$ را به دست آورید.	۱/۷۵
۱۴	<p>سه بردار $\vec{c} = (0, 2, 1)$ و $\vec{b} = \vec{i} + \vec{k}$ و $\vec{a} = 2\vec{i} + 3\vec{j} - \vec{k}$ را در نظر بگیرید:</p> <p>الف) طول بردار $\vec{c} - 2\vec{b}$ را به دست آورید.</p> <p>ب) مساحت متوازیالسطوحی که روی دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b} + \vec{c}$ ایجاد می‌شود را به دست آورید.</p>	۲
	موفق و سر بلند باشید	جمع نمره
		۲۰

صفحات پاسخ

۷۸ تا ۷۹

موضوع آزمون

جامع (۵) - شبیه‌ساز نهایی

۲۴

آزمون

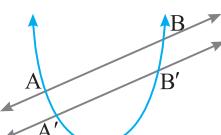
مدت امتحان: ۱۳۰ دقیقه

تألیفی

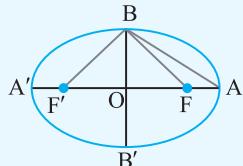
رشته: ریاضی و فیزیک

امتحان نهایی: هندسه ۳

ردیف	سؤالات	نمره
سؤالات فصل اول		
۱	<p>الف) دترمینان ماتریس $\begin{bmatrix} 1 & 2 & -1 \\ 3 & 0 & 2 \\ 4 & -1 & 1 \end{bmatrix}$ برابر ..... است.</p> <p>ب) اگر A و B دو ماتریس هم مرتبه باشند، آن‌گاه $A^2 - B^2 = (A+B)(A-B)$. (درست - نادرست)</p>	۰/۷۵
۲	<p>اگر $A = [a_{ij}]_{3 \times 3}$ به طوری که $a_{ij} = \begin{cases} -j & i \geq j \\ j-1 & i < j \end{cases}$ آن‌گاه $A^2 + I$ را بدست آورید.</p>	۱/۵
۳	<p>اگر $A +1 = -2A$، آن‌گاه $3A^{-1}$ را بدست آورید.</p>	۱/۷۵
۴	<p>مقدارهای x را طوری بیابید که تساوی زیر برقرار باشد:</p> $\begin{bmatrix} x & 1 \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & x \\ -6 & 1 \end{bmatrix} = 0.$	۱
۵	<p>دستگاه معادلات $\begin{cases} 3x+5y=7 \\ 2y-5x=9 \end{cases}$ را با استفاده از ماتریس وارون حل کنید.</p>	۱
سؤالات فصل دوم		
۶	<p>الف) اگر صفحه P با مولد سطح مخروطی موازی باشد، سطح مقطع ایجاد شده ..... است.</p> <p>ب) مکان هندسی مرکز همه دایره‌هایی با شعاع ثابت که بر خط l در صفحه مماس‌اند، ..... است.</p> <p>پ) سطح مقطع یک سطح استوانه‌ای می‌تواند مستطیل باشد. (درست - نادرست)</p> <p>ت) هرچه خروج از مرکز بیضی به صفر نزدیک شود، شکل بیضی به دایره نزدیک‌تر می‌شود. (درست - نادرست)</p> <p>ث) مطابق شکل دو خط موازی، سهمی را قطع کرده‌اند. خط گذرنده از وسطهای AB و A'B' موازی محور تقارن سهمی است. (درست - نادرست)</p>	۱/۵
۷	<p>از نقطه A(۲, ۳) روی دایره به معادله $x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3$، خط مماسی بر دایره رسم کرده‌ایم. معادله این خط مماس را بدست آورید.</p>	۱/۲۵
۸	<p>معادله مکان هندسی مرکز دایره‌هایی به شعاع ۱ را بنویسید که بر دایره به معادله $x^2 + y^2 + 2x - 4y = 4$ مماس خارج باشند.</p>	۱/۲۵
۹	<p>در بیضی مقابل با کانون‌های F و F'، قطرهای بزرگ و کوچک به ترتیب AA' و BB' هستند.</p> <p>اگر مساحت مثلث BFF' چهار برابر مساحت مثلث BAF باشد، خروج از مرکز بیضی را بدست آورید.</p>	۱

$$A'B' \cap AB = l$$

ردیف	سؤالات	نمره
۱۰	نقطه P درون بیضی با طول قطر بزرگ $2a$ و کانون‌های F و F' است. نشان دهید $PF + PF' < 2a$.	۰/۷۵
۱۱	سهمی به معادله $4y^2 - 12y + 24x - 15 = 0$ مفروض است. ابتدا معادله متعارف آن را بنویسید و سپس مختصات رأس و کانون و معادله خط هادی را بدست آورید.	۱/۲۵
۱۲	<p>در شکل روبرو سهمی با کانون F، رأس A و خط هادی d رسم شده است. از کانون F به نقطه دلخواه M روی سهمی وصل کرده و امتداد می‌دهیم تا خط d را در نقطه N قطع کند. از M بر d عمود کرده‌ایم. ثابت کنید:</p> $\frac{FN}{FA} = \frac{NT}{TH}$	۱
سؤالات فصل سوم		
۱۳	<p>الف) معادله خط گذرنده از نقطه $A(-1, 2, -3)$ و موازی محور yها به صورت ..... است.</p> <p>ب) صفحه به معادله $x=2$ بر محور yها عمود است. (درست - نادرست)</p> <p>پ) اگر $(3, 4, 5)$ و $B(2, 3, 4)$، $A(1, 2, 3)$ و $C(3, 4, 5)$ و نقطه M وسط BC باشد، آنگاه بردار $\overrightarrow{AM}$ برابر ..... است.</p>	۱/۲۵
۱۴	شکل کلی (نمودار) مربوط به رابطه $x \geq y^2 - 1, 1 \geq y$ را در فضای دو بعدی رسم کنید.	۰/۷۵
۱۵	ثابت کنید اگر دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ بر هم عمود باشند، آنگاه تصویر قائم $\vec{a}$ بر $\vec{b}$ برابر بردار صفر است.	۰/۷۵
۱۶	مقدار m را طوری باید که مساحت مثلث ساخته شده توسط بردارهای $\vec{b} = \vec{i} + 3\vec{j} - m\vec{k}$ و $\vec{a} = -2\vec{j} + 3\vec{k}$ باشد.	۱/۵
۱۷	اندازه زاویه بین دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ بین 90° و 180° است. اگر $ \vec{a} = 4$ و $ \vec{b} = 6$ آنگاه حاصل $(\vec{a} + \vec{b}) \cdot \vec{a}$ را بدست آورید.	۱/۷۵
۲۰	موفق و سر بلند باشید	جمع نمره

۷ ابتدا مختصات مرکز دایره و شعاع آن را محاسبه می کنیم.

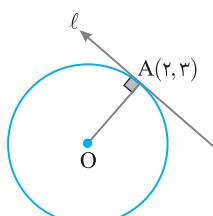
$$x^2 + y^2 - 2x - 2y = 3 \Rightarrow (x-1)^2 + (y-1)^2 = 5$$

$$O(1,1), R = \sqrt{5} \quad (0/15)$$

(البته می توانستیم با استفاده از $\frac{\sqrt{a^2+b^2-4c}}{2}$ و $O(-\frac{a}{2}, -\frac{b}{2})$ نیز آنها را محاسبه کنیم). شعاع OA بر خط ℓ عمود است. پس

$$m_{OA} = \frac{3-1}{2-1} = 2 \Rightarrow m_{\ell} = -\frac{1}{2} \quad (0/15)$$

بنابراین معادله خط ℓ بدین صورت است:

۸ ابتدا مختصات مرکز و شعاع دایره داده شده را به دست آوریم.

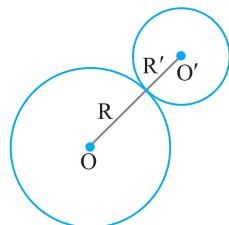
$$x^2 + y^2 + 2x - 4y = 4 \Rightarrow (x+1)^2 + (y-2)^2 = 9$$

$$O(-1,2), R = 3 \quad (0/15)$$

اگر دایره $C(O', R')$ بر دایره $C(O, R)$ مماس خارج باشد، آن‌گاه $OO' = R + R'$ است. در نتیجه مکان هندسی آن دایره

پس فاصله O' از نقطه ثابت O برابر ۴ است. در نتیجه مکان هندسی آن دایره به مرکز O و شعاع ۴ است. $(0/15)$

$$(x-\alpha)^2 + (y-\beta)^2 = r^2 \Rightarrow (x+1)^2 + (y-2)^2 = 16 \quad (0/15)$$

۹ ارتفاع دو مثلث برابر $BO = b$ است. همچنین می دانیم

$$AF = OA - OF = a - c$$

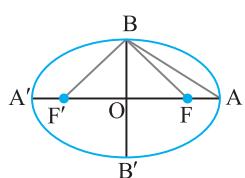
$$S_{BFF'} = \frac{1}{2} BO \times FF' = \frac{1}{2} b(2c) = bc \quad (0/15)$$

$$S_{BAF} = \frac{1}{2} BO \times AF = \frac{1}{2} b(a-c) \quad (0/15)$$

بنابراین $S_{BFF'} = 4S_{BAF}$. پس

$$bc = 4 \left(\frac{1}{2} b(a-c) \right) \Rightarrow c = 2(a-c) \quad (0/15) \Rightarrow 3c = 2a$$

$$\frac{c}{a} = \frac{2}{3} \Rightarrow e = \frac{2}{3} \quad (0/15)$$

پاسخ تشریحی آزمون (۲۴)

۱ الف) $(0/15)$ نادرست

۲ ابتدا ماتریس A را نمایش می دهیم:

$$A = \begin{bmatrix} -1 & 1 & 2 \\ -1 & -2 & 2 \\ -1 & -2 & -3 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

$$A^T = \begin{bmatrix} -1 & 1 & 2 \\ -1 & -2 & 2 \\ -1 & -2 & -3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -1 & 1 & 2 \\ -1 & -2 & 2 \\ -1 & -2 & -3 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -2 & -7 & -6 \\ 1 & -1 & -12 \\ 6 & 9 & 3 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

$$A^T + I = \begin{bmatrix} -2 & -7 & -6 \\ 1 & -1 & -12 \\ 6 & 9 & 3 \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 & -7 & -6 \\ 1 & 0 & -12 \\ 6 & 9 & 4 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

۳ ابتدا از طرفین تساوی دترمینان می گیریم:

$$|-2A| = \begin{vmatrix} |A|+1 & -1-|A| \\ |A|-1 & 1-|A| \end{vmatrix} \Rightarrow (-2)^2 |A| = 14|A| + 14 + (|A|-1)^2$$

$$4|A| = |A|^2 + 12|A| + 15 \Rightarrow |A|^2 + 8|A| + 15 = 0 \quad (0/15)$$

$$|A| = -3 \text{ یا } -5 \quad (0/15)$$

$$|A^{-1}| = -\frac{1}{|A|} \quad \text{یا } \frac{1}{|A|} \quad (0/15) \quad \text{از طرفی چون } |A^{-1}| = \frac{1}{|A|} \text{ پس}$$

$$|3A^{-1}| = 3^2 |A^{-1}| = -3 \text{ یا } -\frac{9}{5} \quad (0/15) \quad \text{در نتیجه}$$

۴ ابتدا دو ماتریس اول را در هم ضرب می کنیم.

$$\begin{bmatrix} x & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & x \\ -1 & 2 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x-1 & x^2+2 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

$$\begin{bmatrix} x & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 1 & x \\ -1 & 2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -6 \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} x-1 & x^2+2 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} -6 \\ 1 \end{bmatrix}$$

$$= -6(x-1) + (x^2+2) = x^2 - 6x + 8 = 0 \quad (0/15) \Rightarrow x = 2 \text{ یا } 4 \quad (0/15)$$

$$A = \begin{bmatrix} 3 & 5 \\ -5 & 2 \end{bmatrix} \quad \text{ماتریس ضرایب به صورت}$$

$$A^{-1} = \frac{1}{3 \times 2 - 5 \times (-5)} \begin{bmatrix} 2 & -5 \\ 5 & 3 \end{bmatrix} = \frac{1}{31} \begin{bmatrix} 2 & -5 \\ 5 & 3 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

جواب دستگاه از رابطه $X = A^{-1}B$ محاسبه می شود. در نتیجه

$$A^{-1}B = \frac{1}{31} \begin{bmatrix} 2 & -5 \\ 5 & 3 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} 7 \\ 9 \end{bmatrix} = \frac{1}{31} \begin{bmatrix} -31 \\ 62 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

$$\text{بنابراین } \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} -1 \\ 2 \end{bmatrix} \quad (0/15)$$

۵ الف) $(0/15)$ سهمی

ب) دو خط موازی با d درست $(0/15)$

ت) درست $(0/15)$

پ) نادرست $(0/15)$

ث) درست $(0/15)$

روش دوم: بنابر قضیه تالس و تعیین آن در مثلث NHF داریم

$$TM \parallel HF \Rightarrow \begin{cases} \frac{NM}{MF} = \frac{NT}{TH} & MF = MT \quad (\text{و} / \text{و}) \\ \frac{MT}{FH} = \frac{NM}{NF} & NF = NT \quad (\text{و} / \text{و}) \end{cases} \Rightarrow \frac{NM}{MT} = \frac{NT}{FH}$$

$$\frac{FN}{FH} = \frac{NT}{TH}$$

چون $FH = 2FA$ پس $FN = 2NT$

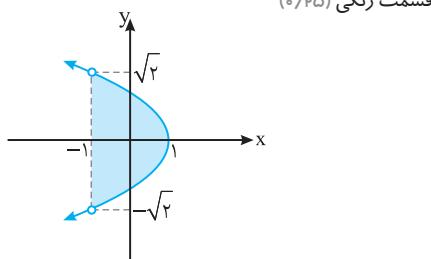
$$\frac{FN}{FA} = \frac{NT}{TH} \xrightarrow{\times 2} \frac{FN}{FA} = \frac{2NT}{TH} \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$\text{ب) نادرست} \quad (\text{و} / \text{و}) \quad \begin{cases} x = -1 \\ z = -2 \end{cases} \quad \text{الف} \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$\text{ب) خط} \quad (\frac{3}{2}, \frac{3}{2}, \frac{3}{2})$$

۱۴ ابتدا نمودار $y^2 + x^2 = 1$ را در می‌کنیم. این نمودار مربوط به سهمی به معادله $y^2 = -(x-1)$ است.

نمودار $x = -1$ خطچین $y^2 = -(x-1)$ قسمت رنگی

۱۵ چون $\vec{a}$ و $\vec{b}$ برهم عمودند، پس $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$. تصویر قائم $\vec{a}'$ بر

$$\vec{a}' = \frac{\vec{a} \cdot \vec{b}}{|\vec{b}|^2} \cdot \vec{b} \quad (\text{و} / \text{و})$$

از رابطه روبرو محاسبه می‌شود:

چون $\vec{a}' = \vec{0}$. پس $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$.

۱۶ مساحت مثلث ساخته شده توسط دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ برابر است.

$$\vec{a} \times \vec{b} = \begin{vmatrix} \vec{i} & \vec{j} & \vec{k} \\ 0 & -2 & 3 \\ 1 & 3 & -m \end{vmatrix} \quad (\text{و} / \text{و}) = (2m-9)\vec{i} + 2\vec{j} + 2\vec{k} \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$|\vec{a} \times \vec{b}| = \sqrt{(2m-9)^2 + 3^2 + 2^2} = \sqrt{(2m-9)^2 + 13} \quad (\text{و} / \text{و})$$

چون مساحت مثلث برابر است، پس

$$\frac{1}{2} |\vec{a} \times \vec{b}| = \frac{\sqrt{13}}{2} \quad (\text{و} / \text{و}) \Rightarrow \frac{1}{2} \sqrt{(2m-9)^2 + 13} = \frac{\sqrt{13}}{2} \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$\sqrt{(2m-9)^2 + 13} = \sqrt{13} \Rightarrow (2m-9)^2 = 0 \Rightarrow 2m-9 = 0 \Rightarrow m = \frac{9}{2} \quad (\text{و} / \text{و})$$

فرض کنید اندازه زاویه بین دو بردار $\vec{a}$ و $\vec{b}$ برابر θ باشد.

$$|\vec{a} \times \vec{b}| = |\vec{a}| |\vec{b}| \sin \theta \quad (\text{و} / \text{و}) \Rightarrow 6\sqrt{15} = 4 \times 6 \times \sin \theta$$

$$\sin \theta = \frac{\sqrt{15}}{4} \quad (\text{و} / \text{و}) \xrightarrow{90^\circ < \theta < 180^\circ} \cos \theta = -\frac{1}{4} \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$\vec{a} \cdot \vec{b} = |\vec{a}| |\vec{b}| \cos \theta \quad (\text{و} / \text{و}) = 4 \times 6 \times \left(-\frac{1}{4}\right) = -6 \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$(\vec{a} + \vec{b}) \cdot \vec{a} = |\vec{a}|^2 + \vec{b} \cdot \vec{a} \quad (\text{و} / \text{و}) = 4^2 + (-6) = 10 \quad (\text{و} / \text{و})$$

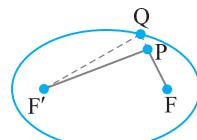
پس در نتیجه

۱۰ در مثلث PQF' داریم

$$PF' < PQ + QF' \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$PF + PF' < PF + PQ + QF' = QF + QF' = 2a \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$PF + PF' < 2a \quad (\text{و} / \text{و})$$

۱۱ ابتدا معادله را به صورت متعارف می‌نویسیم.

$$4y^2 - 12y + 24x - 15 = 0 \Rightarrow y^2 - 3y + 6x - \frac{15}{4} = 0$$

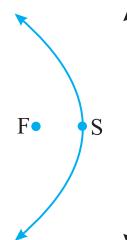
$$(y - \frac{3}{2})^2 - 6x + 6 = 0 \Rightarrow (y - \frac{3}{2})^2 = 6(x - 1) \quad (\text{و} / \text{و})$$

پس رأس سهمی $S(1, \frac{3}{2})$ است. دهانه سهمی رو به چپ است و داریم

$$4a = 6 \Rightarrow a = \frac{3}{2}$$

$$F(-a+h, k) = \left(-\frac{3}{2} + 1, \frac{3}{2}\right) = \left(-\frac{1}{2}, \frac{3}{2}\right) \quad (\text{و} / \text{و})$$

$$\text{خط هادی: } x = a + h = \frac{3}{2} + 1 \Rightarrow x = \frac{5}{2} \quad (\text{و} / \text{و})$$

۱۲ **روش اول:** بنابر تعریف سهمی $MF = MT$. پس مثلث

متقارن الساقین است. در نتیجه $\hat{F}_1 = \hat{T}_1$. (و/و) از طرفی بنابر قضیه خطوط

موازی و مورب داریم

$$MT \parallel FH, FT \Rightarrow \hat{F}_1 = \hat{T}_1 \quad (\text{و} / \text{و})$$

بنابراین $\hat{F}_1 = \hat{F}$ و FT نیمساز زاویه F در مثلث FNH است. (و/و) بنابر

قضیه نیمساز در این مثلث داریم

$$\frac{FN}{FH} = \frac{NT}{TH} \xrightarrow{FH = 2FA} \frac{FN}{2FA} = \frac{NT}{TH}$$

$$\xrightarrow{\times 2} \frac{FN}{FA} = \frac{2NT}{TH} \quad (\text{و} / \text{و})$$

